

M. Zemplén Jolán (1911–1974)

**fizikus, fizikatörténész, akadémiai doktor,
az első magyarországi női fizikaprofesszor
rövid életrajza és életmű-bibliográfiája**

Összeállította: Gazda István, Bodorné Sipos Ágnes

**A Technikatörténeti Szemle 1974/75-ös kötetében megjelent bibliográfia
tetemesen bővített változata**

BUDAPEST, 2014

TARTALOM

M. ZEMPLÉN JOLÁN RÖVID ÉLETRAJZA

M. ZEMPLÉN JOLÁN ÉLETMŰ-BIBLIOGRÁFIÁJA

M. ZEMPLÉN JOLÁN RÖVID ÉLETRAJZA

Zemplén Jolán (Mátrai Lászlóné) 1911. június 11-én született Budapesten Zemplén Gyöző fizikus leányaként. Testvére, Zemplén György, rk. segédpüspök lett.

Egyetemi tanulmányait a budapesti Tudományegyetemen végezte, ahol 1936-ban matematika–fizika szakos tanári oklevelet szerzett. Ezt követően Budapesten a Műegyetemen tanulmányi segéddíjasként, ill. fizetéstelen tanársegédként dolgozott a Fizika Tanszéken. Ebben az időszakban Tudományos kutatásaiban kezdetben molekulaszpektroszkópiával foglalkozott és Schmid Rezsővel, Gerő Loránddal és Budó Ágostonnal együtt jelentek meg tanulmányai. Doktori disszertációját 1936-ban jelentette meg nyomtatásban. Egyetemi munkája mellett 1938 és 1940 között a Baár-Madas Református Gimnáziumban volt óraadó tanár. 1942-től 1950-ig a Műegyetemre beosztott középiskolai tanárként dolgozott, majd 1950-től 1953-ig a Felsőoktatási Minisztérium előadója, majd főelőadója volt, ahol elsősorban az egyetemi jegyzetek ügyével foglalkozott. A Műegyetemre visszakérülve 1959-ben docensi kinevezést kapott, 1967-ben lett egyetemi tanár, majd a Kísérleti Fizika Tanszék vezetője. *Ő volt Magyarország első női fizikaprofesszora.* Az egyetem számára több értékes fizikatankönyvet, jegyzetet írt, s ő rendezte sajtó alá Gyulai Zoltán professzor nagy fizikai kézikönyvét is.

Műegyetemi tanszékén 1972-től a tudomány- és technikatörténeti kutatócsoportot is vezette, emellett alelnöke volt az MTA Tudomány- és Technikatörténeti Komplex Bizottságának, s részt vett a MTESZ tudomány- és technikatörténeti bizottsága elnökségében is. 1972-ben közreműködésével szervezték meg az első hazai országos tudomány- és technikatörténeti konferenciát, e szervezőmunkában munkatársa, a Kísérleti Fizika Tanszék későbbi vezetője, Bíró Gábor is részt vett.

A magyarországi fizika történetének neves kutatója volt, Jakucs István forráskutatásain elindulva dolgozta fel az 1961-ben megjelent kandidátusi disszertációjában a régi magyar fizikusok, természetfilozófusok kutatásait, publikációit 1711-ig. Komoly latin nyelvismerete tette lehetővé, hogy a régi szakmunkákat érdemben is méltassa. Az 1964-ben megjelent akadémiai doktori disszertációjában a 18. század végéig összegezte a fizika magyarországi történetét, amelyet később 1850-ig folytatott a magyar fizika felvidéki történéseinek elemzésével. Utóbbi munkája a pozsonyi tudományos akadémia gondozásában szlovák

nyelven jelent meg, majd később Gazda István szakszerkesztésében magyar változata is elkészült.

„A modern fizika világképe” címmel természetfilozófiai munkát adott közre 1941-ben, „A háromezeréves fizika” című munkája első kiadásban 1946-ban jelent meg, 1954-ben kötetet adott közre Robert Baconról, 1970-ben pedig Egyed Lászlóval együtt könyvet írt Eötvös Loránd életéről és munkásságáról.

Értékes egyetemi fizikai szakkönyveket, tankönyveket és tudománytörténeti munkákat fordított magyarra, köztük említjük Neergaard-fordítását (1943), majd az amerikai atomtudósok „Egy világ vagy egy se” c. gyűjteményét, Max Born fordítását és Aldous Huxley fordítását, mindhárom 1947-ben látott napvilágot. 1949-ben fordította le James Stokley-nek az elektronokról írt munkáját. 1956 és 1959 között jelent meg G. Herzberg híres kétkötetes molekulaszínképekről szóló munkájának magyar fordítása, M. Zemplén Jolán jóvoltából. Lefordította Galilei „Dialogo” c. munkájának főbb fejezeteit, Descartes „Értekezés a módszerről” c. művét, egy nagy válogatást Planck írásaiból. Több dolgozatot publikált Kopernikusról és a neves lengyel tudós magyar követőiről, továbbá Lomonoszovról és még jó néhány kiemelkedő fizikusról. Számos szakkönyvnél lektorként vagy sajtó alá rendezőként működött közre.

Több nemzetközi tudománytörténeti kongresszuson képviselte hazánkat szaktudományi előadásával.

1974. június 6-án hunyt el Budapesten. Tiszteletére a MTESZ a kiemelkedő eredményeket elért fiatal tudománytörténészek díjazására egy róla elnevezett kitüntetést alapított.

M. ZEMPLÉN JOLÁN ÉLETMŰ-BIBLIOGRÁFIÁJA

1936

Szakkönyvek, könyvrészek

Az atmoszférikus oxigén-sávok Zeeman jelenségéről. Bp., 1936. Franklin ny. 27, [1] p.

Bölcsészdoktori értekezés.

Ugyanez szakkikk formájában 1937-ben ismét megjelent.

Részletes ismertetés a fenti kutatásról:

Schmid, Rezső – Budó, Ágoston: Über den Zeeman-Effekt der atmosphärischen Sauerstoff bandenlinien. = Zeitschrift für Physik 103 (1936) No. 3–4. pp. 250–262. –

Lásd online: <http://link.springer.com/article/10.1007/BF01333163#page-1>

1937

Cikkek

Az atmoszférikus oxigén-sávok Zeeman jelenségéről. = Matematikai és Természettudományi Értesítő 55 (1937) No. 2. pp. 373–400.

Das Dissoziationsschema des CN-Moleküls. Mitauthor: Rezső Schmid, Loránd Gerő. = Die Naturwissenschaften 25 (1937) No. 34. p. 558.

1938

Cikkek

Dissociation Energy of the CN-molekule. Co-author: Rezső Schmid, Loránd Gerő. = Proceedings of the Physical Society 50 (1938) No. 2. pp. 283–292.

Abstract online:

http://iopscience.iop.org/0959-5309/50/2/314/pdf/0959-5309_50_2_314.pdf

A ciánmolekula disszociációs energiájának meghatározása. Társszerzők: Schmid Rezső, Gerő Loránd. = Matematikai és Természettudományi Értesítő 57 (1938) No. 1. pp. 189–208.

1941

Szakkönyvek, könyvrészletek

A modern fizika világképe. Bp., 1941. Magyar Szemle. 80 p. (A Magyar Szemle Kincsestára 85.)

Ism.:

Holenda Barnabás. = Katolikus Szemle 56 (1942) No. 3. p. 96.

Lékó Béla. = Magyar Kultúra 29 (1942) No. 7. p. 98.

1942

Cikk

Ortvay Rudolf: Természetfilozófia. A Magyar Filozófiai Társaság vitaülése 1942. április 7-én (Huzella Tivadar, Faragó László, Zemplén György, M. Zemplén Jolán és Báró Brandenstein Béla hozzászólásaival). = Athenaeum 28 (1942) No. 4. pp. 383–416.

Újra kiad.: 1944.

1943

Fordítás

Neergaard, K[urt]. von: A 20. század feladata. A modern fizikai világkép jelentősége korunk szellemi helyzetében és hatása a kultúra jövődjének fejlődésére. Ford.: M. Zemplén Jolán. Az előszót írta: Huzella Tivadar. Bp., 1942 [!1943]. Antiqua. 240 p.

1944

Szakkönyvek, könyvrészletek

Természetfilozófia. In: A mai filozófia. Áttekintés a filozófia eredményein a Magyar Filozófiai Társaságban, 1941 szeptemberétől 1943 májusáig rendezett viták alapján. Bp., 1944. pp. 177–179. (A Magyar Filozófiai Társaság könyvtára 9.)

1946

Szakkönyvek, könyvrészletek

A háromezeréves fizika. Az ábrákat rajzolta: ifj. Mátrai Zoltán. Bp., 1946. Franklin. 287 p., 8 t. (A Búvár Könyvei 23.)

2. átdolg. kiad.: Bp., 1950.

1947

Fordítás

Max Born: Kísérlet és elmélet a fizikában. Ford.: Zemplén Jolán. Bp., 1947. Egy. Ny. 39 p. (Az Egyetemi Nyomda természettudományi sorozata. Sorozatszerk.: Hamvas Béla.)

Új kiadása: Max Born: Kísérlet és elmélet a fizikában. In: Európai műhely. Művészet, társadalomtudomány, filozófia, természettudomány. 1. köt. Bp., 1990. Baranya Megyei Könyvtár. pp. 239–278. (Pannónia Könyvek. Sorozatszerk.: Tüskés Tibor.)

Galilei: Mozog-e a föld? Ford. és bev.: M. Zemplén Jolán. Bp., 1947. Budapest Irodalmi Intézet. 190 p. (Új könyvtár 12.)

Aldous Huxley: Tudomány, szabadság, béke. Ford.: Zemplén Jolán. Bp., 1947. Franklin. 77 p.

Egy világ vagy egy se. Ford.: Zemplén Jolán. Bp., 1947. Franklin. 168 p. (A Búvár könyvei 27.)

17 tanulmány, közte: Wigner J.: Az atomkorszak kezdetei; Szilárd L.: Elháríthatja-e az ellenőrzés a fegyverkezési versenyt?

A tanulmányok közül újra megjelent: A. Einstein: Van-e kiút? (1979) – lásd ott!

1948

Szakkönyvek, könyvrészletek

És mégis mozog a föld. Bp., 1948. Szikra. 15 p. (Szabad Föld téli esték könyvei)

1949

Fordítás

James Stokley: Az elektronok világa. Ford.: M. Zemplén Jolán. Bp. 1949. Franklin. 207 p., 8 t. (A Búvár könyvei 28.)

1950

Szakkönyvek, könyvrészesetek

A háromezeréves fizika. Az ábrákat rajzolta: ifj. Mátrai Zoltán. 2. átd. kiad. Bp., 1950. Franklin. 318 p., 8 t. (A Búvár Könyvei 23.)

A hideg, a meleg és a levegő. Bánó Endre rajzaival. Bp., 1950. Athenaeum. 43 p. (Nézzetek körül!)

Faraday, [M.]: Miről beszél a gyertya lángja? [Ford.: Bálint András.] Előszó és jegyz.: Zemplén Jolán. Bp., 1950. Athenaeum. 107 p. (Népszerű tudomány)

Előszó: pp. 5–12., *jegyzetek* pp. 104–108.

Előzménye: Faraday, M.: *A gyertya természetrajza.* Ford.: Bálint András. Bp., 1921. Athenaeum.

Online: <http://chemonet.hu/hun/teazo/karacson/gyertya.html>

Könyvszerkesztés

Nézzetek körül! Bp., 1950–51. (Szerk.: Vol. 1–7.)

1951

Könyvszerkesztés

Papalekszi, N. D.: Fizika. I. Mechanika, hangtan, hőtan és molekuláris fizika. Egyetemi tankönyv. Ford.: Aratóné Sugár Éva. Szerk.: M. Zemplén Jolán. Bp., 1951. Tankönyvkiadó. 499 p.

Papalekszi, N. D.: Fizika. II. Elektromosság, optika és atomfizika. Egyetemi tankönyv. Ford.: Nánási György, Hursán Pál. Szerk.: M. Zemplén Jolán. Bp., 1951. Tankönyvkiadó. 538 p.

Elcin, I. A. – Jakovlev, I. A. – Sztrelkov, Sz. P.: Fizikai feladatok I. Mechanika, elektromosság és mágnesség. Egyetemi tankönyv. Ford.: Nánási György. Szerk.: M. Zemplén Jolán. Bp., 1951. Tankönyvkiadó. 316 p.

Ginzburg, V. L. – Levin, L. M. – Rabinovics, M. Sz. – Szivuchin, D. V. – Csetvenkova, J. Sz.: Fizikai feladatok. II. Fénytan, molekuláris és atomfizika. Egyetemi tankönyv. Ford.: Faragó László. Szerk.: M. Zemplén Jolán. Bp. 1951. Tankönyvkiadó. 290 p., 2 t.

Kísérleti fizika. 1–2. rész. 1. éves mérnök- és gépészmérnök hallgatók számára. Gyulai Zoltán előadásai alapján összeáll.: M. Zemplén Jolán. Egyetemi jegyzet. Bp., 1951. BME Jegyzetsoksz.

Ennek felhasználásával készült tankönyv:

Gyulai Zoltán: Kísérleti fizika. 1–2. köt. Egyetemi tankönyv. (1. köt. Mechanika, rezgés, hőtan. Bp., 1952. Tankönyvkiadó. 284 p.; 2. köt. Elektromosság-, fénytan, korpuszkuláris fizika. Bp., 1952. Tankönyvkiadó. 312 p.; 2. kiad. Bp., 1954., 3. kiad. Bp., 1956., 4. átd. kiad. Bp., 1959., 5. kiad. Bp., 1961.)

Könyvismertetés

Kudrjavcev, P. Sz.: A fizika története. Ism.: M. Zemplén Jolán. = Társadalmi Szemle 6 (1951) No. 10–11. pp. 849–851.

1952

Szakkönyvek, könyvrészletek

A fénysugár nyomában. Bp., 1952. Ifjúsági Kiadó. 47 p. (A mi világunk 1.)

Könyvszerkesztés

A mi világunk. 1–4. köt. Bp., 1952.

Elcin, I. A. – Jakovlev, I. A. – Sztrelkov, Sz. P.: Fizikai feladatok I. Mechanika, elektromosság és mágnesség. Egyetemi tankönyv. Ford.: Nánási György. Szerk.: M. Zemplén Jolán. 2. kiad. Bp., 1952. Tankönyvkiadó. 316 p.

Ginzburg, V. L. – Levin, L. M. – Rabinovics, M. Sz. – Szivuchin, D. V. – Csetvenkova, J. Sz.: Fizikai feladatok. II. Fénytan, molekuláris és atomfizika. Egyetemi tankönyv. Ford.: Faragó László. Szerk.: M. Zemplén Jolán. 2. kiad. Bp. 1952. Tankönyvkiadó. 290 p., 2 t.

Könyvismertetés

Ankét Kudrjavcev „A fizika története” c. könyvéről. Hozzászól: M. Zemplén Jolán. = MTA Matematikai és Fizikai Osztályának Közleményei 2 (1952) No. 2. pp. 272–273.

Online: <http://real-j.mtak.hu/486/>

Gorjacskin, E. N.: A fizikatanítás módszertana. Ism.: M. Zemplén Jolán. = Pedagógiai Szemle 2 (1952) pp. 278–279.

Questions scientifiques: physique. Ism.: M. Zemplén Jolán. In: Filozófiai Évkönyv 1952. Bp., 1952. Akadémiai Kiadó. pp. 570–578.

1953

Tankönyv

Mihejev, M. A.: A hőátadás gyakorlati számításának alapjai. Egyetemi segédkönyv. Ford.: Faragó László. Sajtó alá rend.: Forgó László, M. Zemplén Jolán. Bp., 1953. Tankönyvkiadó. 336 p.

1954

Szakkönyvek, könyvrészek

Roger Bacon (1214–1294). Bp., 1954. Művelt Nép. 127 p., 1 t. (A kultúra mesterei)

1956

Tankönyv

Mihejev, M. A.: A hőátadás gyakorlati számításának alapjai. Egyetemi segédkönyv. 2. kiad. Ford.: Faragó László. Sajtó alá rend.: Forgó László, M. Zemplén Jolán. Bp., 1956. Tankönyvkiadó. 336 p.

Módszertani útmutató kísérleti fizikából. Egyetemi jegyzet. Bp., 1956. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 88 p.

Fordítás

Herzberg, Gerhard: Molekula-szinképek és molekula-szerkezet. I–II. köt. Ford.: M: Zemplén Jolán. Bp., 1956–1959. Akadémiai Kiadó. 642, 640 p.

Cikkek

Franklin Benjámín (1706–1790). = Élet és Tudomány 11 (1956) No. 2. pp. 67–70.

Irén Joliot-Curie. = Élet és Tudomány 11 (1956) No. 23. pp. 717–720.

Irén Joliot Curie (1897–1956). = Magyar Tudomány 1 (1956) No. 4–6. pp. 268–270.

Online: <http://real-j.mtak.hu/129/>

Franklin Benjámín. = Csillag 10 (1956) No. 9. pp. 554–559.

1957

Tankönyv

Módszertani útmutató kísérleti fizikából mérnöklevelező hallgatók részére. Egyetemi jegyzet. Bp., 1957. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 102 p.

Cikkek

Bestimmung der Viskosität der Bitumina. Mitautor: Piroska Szabó. = Kolloid Zeitschrift 153 (1957) No. 1. pp. 36–38.

Bitumenek belső súrlódási együtthatójának meghatározása. Társszerző: Szabó Piroska. = Magyar Fizikai Folyóirat 5 (1957) No. 4. pp. 325–341.

Lektorálás

Sós Endre: Aki az égtől elragadta a villámot... Benjamin Franklin életregénye. Lektorálta: M. Zemplén Jolán. Bp., 1957. Móra. 478 p.

1958

Tankönyv

Módszertani útmutató kísérleti fizikából mérnöklevelező hallgatók részére. Egyetemi jegyzet. Bp., 1958. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 102 p.

Szakkönyvek, könyvrészletek

Fülöp Zsigmond: A kísérletezés úttörői. Bev. és a szerkesztésben közrem.: Zemplén Jolán. Bp., 1958. Gondolat. 196 p., 8 t. (Élet és Tudomány Kiskönyvtára 6.)

A Galilei pör. Szerk.: Nádor György. Bp., 1958. József Attila Szabadegyetem. 34 p. (Nagy viták a filozófia történetében 4.)

Iréné Joliot-Curie. In: A tudomány világából. Cikkgyűjtemény az Élet és Tudomány 10 éves munkájából. Szerk.: Kocsis Ferenc. Bp., 1958. Bibliotheca. pp. 37–41.

Franklin Benjámín. In: A tudomány világából. Cikkgyűjtemény az Élet és Tudomány 10 éves munkájából. Szerk.: Kocsis Ferenc. Bp., 1958. Bibliotheca. pp. 42–46.

Cikk

Max Planck (1858–1947). = Természettudományi Közlöny 2 (1958) No. 4. pp. 174–176.

Régi fizikai kéziratok kutatása Erdélyben. = Magyar Tudomány 3 (1958) No. 6. pp. 207–218.

Online: <http://real-j.mtak.hu/151/>

Újraközölve 2000-ben, lásd ott!

A fizika forradalma és Becquerel. = Élet és Tudomány 13 (1958) No. 48. pp. 1507–1510.

1959

Tankönyv

Gyulai Zoltán: Kísérleti fizika. 4. kiad. Közrem.: M. Zemplén Jolán. Bp., 1959. Tankönyvkiadó. 296 p.

Módszertani útmutató kísérleti fizikából mérnöklevelező hallgatók részére. Egyetemi jegyzet. Bp., 1959. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 102 p.

Szakkönyvek, könyvrészletek

A magyarországi fizika története 1711-ig. Kandidátusi értekezés tézisei. Bp., 1959. Tudományos Minősítő Bizottság. 11 p.

Lásd még: Mátrai Tibor: M. Zemplén Jolán kandidátusi értekezésének nyilvános vitája. = MTA Matematikai és Fizikai Tudományok Osztályának Közleményei 11 (1961) No. 1. pp. 110–112. – online: <http://real-j.mtak.hu/494/>

A disszertáció nyomtatásban 1961-ben jelent meg.

Fordítás

Galilei: Párbeszéd a két legnagyobb világrendszerről, a ptolemaiosziról és a kopernikusziról. Ford., vál., utószó és jegyz.: M. Zemplén Jolán. Bp., 1959. Európa. 198 p. (Világirodalmi kiskönyvtár)

Újra kiadtak belőle részleteket 1966-ban, 1983-ban, 1994-ben.

Cikk

A nagy magyar műszaki lángelme: Kempelen Farkas (1734–1804). = Népszabadság 17 (1959) jan. 23.

Jedlik Ányos = UNESCO Bulletin, 1959.

Pósházi János, az első magyarországi „Philosophia Naturalis” (1667) szerzője. = Fizikai Szemle 9 (1959) No. 2. pp. 52–58.

Újra közölve 2000-ben, lásd ott!

Zamecsanyija J. Zemplena (Po porucsenyiju Nacionalnoj Komisszii Vengrii). = Vesztnyk Isztorii Miravoj Kulturi 3 (1959) p. 122.

Néhány gondolat Novobátczy Károly „A fizikai megismerés úttörői” c. tanulmánykötetével kapcsolatban. = Felsőoktatási Szemle 8 (1959) No. 9. pp. 582–584.

Lektorálás

Novobátczy Károly: A fizikai megismerés úttörői. Tíz tanulmány a természettudomány történetének kiemelkedő alakjairól. Szerk.: Marx György. Lektorálta: M. Zemplén Jolán. Bp., 1959. Akadémiai Kiadó. 150 p.

1960

Tankönyv

Módszertani útmutató kísérleti fizikából mérnöklevelező hallgatók részére. Egyetemi jegyzet. Bp., 1960. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 102 p.

Módszertani útmutató kísérleti fizikából mérnök, földmérő és közlekedési üzemmérnöki hallgatók részére. Bp., 1960. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 117 p.

Módszertani útmutató kísérleti fizikából. Bp., 1960. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 125 p.

Cikk

A kopernikánizmus és annak elterjedése Magyarországon I–II. = Fizikai Szemle 10 (1960) No. 7. pp. 213–218.; No. 8. pp. 245–252.

Lomonoszov (1711–1765). In: Élet és Tudomány Kalendáriuma 1961. Bp., 1960. Gondolat. pp. 78–81.

1961

Tankönyv

Módszertani útmutató kísérleti fizikából mérnök, földmérő és közlekedési üzemmérnöki hallgatók részére. Bp., 1961. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 117 p.

Módszertani útmutató kísérleti fizikából. Bp., 1961. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 125 p.

Szakkönyvek, könyvrészletek

A magyarországi fizika története 1711-ig. Bp., 1961. Akadémiai Kiadó. 317 p.

Kandidátusi disszertációjának nyomtatott változata.

Online: <http://mek.oszk.hu/07200/07228/07228.pdf>

Ism.:

Kunfalvi Rezső. = Középiskolai Matematikai Lapok 25 (1962) No. 2. p. 95.

Tarnai Andor. = Irodalomtörténeti Közlemények 67 (1963) No. 5. p. 638. –

Online:

http://epa.oszk.hu/00000/00001/00233/pdf/itk_EPA00001_1963_05_638.pdf

H[orváth] J[ános]. = Fizikai Szemle 11 (1961) No. 11. p. 351.

Bíró Gábor. = Magyar Tudomány 69 (1962) No. 3. pp. 199–200. – Online:

<http://real-j.mtak.hu/162/>

Hegedűs Géza. = Irodalomtörténet, 1962. No. 3–4. pp. 418–419.

Cikk

A mechanika a XVIII. század magyarországi fizikai irodalmában = Az Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Tudományos Közleményei 7 (1961) No. 1. pp. 91–143.

A modern fizikai kémia úttörője: Mihail Lomonoszov. = Élet és Tudomány 16 (1961) No. 6. pp. 163–166.

Mihail Vasziljevics Lomonoszov (1711–1765). = Népszabadság 19 (1961) nov. 19.

Lektorálás

Szabadvány Ferenc: Az elemek nyomában. Lektor: Proszk János, M. Zemplén Jolán. Bp., 1961. Gondolat. 278 p.

1962

Tankönyv

Módszertani útmutató kísérleti fizikából mérnök, földmérő és közlekedési üzemmérnöki hallgatók részére. Bp., 1962. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 117 p.

Módszertani útmutató kísérleti fizikából. Bp., 1962. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 125 p.

Szakkönyvek, könyvrészletek

Roger Boscovich' s Influence upon Physics in Hungary. In: Actes du Symposium International R. J. Bošković. 1961. Beograd, 1962. [Ny. n.] pp. 291–297.

Some Problems concerning the History of Physics in Hungary. In: Xth International Congress, History of Science: Abstracts. Ithaca-Philadelphia, August 26-September 2, 1962. Chicago, 1962. University of Chicago. p. 22. skk.

Könyvszerkesztések

Pap János: A nagy pillanat. Lektorálta: Endrei Walter, Fitz József, Lengyel Sándor. Szerk.: Zemplén Jolán. Bp., 1962. Gondolat. 285 p.

Előszó: Zemplén Jolán. pp. 5–16.

Cikk

Debrecen és a magyarországi fizika kezdetei. Társszerző: Jakucs István. = Fizikai Szemle 12 (1962) No. 12. pp. 361–368.

Újraközölve 2000-ben, lásd ott!

Mihail Vasziljevics Lomonoszov, a fizikus (1711–1765). = Magyar Tudomány 7 (1962) No. 1. pp. 1–8.

Online: <http://real-j.mtak.hu/162/>

Kopernik i Węry. = Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 7 (1962)No. 3. pp. 259–284.

Online: <http://bazhum.icm.edu.pl/bazhum/element/bwmeta1.element.element-mhp-fa40691a-0a99-4bee-8a08-2638aa96c4c2>

Könyvismertetés

Ludovico Geymonat: Galilei. (Ism.) = Magyar Filozófiai Szemle 9 (1962) No. 2. p. 270.

1963

Tankönyv

Módszertani útmutató kísérleti fizikából mérnök, földmérő és közlekedési üzemmérnöki hallgatók részére. Bp., 1963. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem Mérnöki Kar. 117 p.

Módszertani útmutató kísérleti fizikából. Bp., 1963. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 125 p.

Szakkönyvek, könyvrészletek

A kísérletezés úttörői a XIX. században. Társszerzők: Szabadváry Ferenc, Kontra György. Bp., 1963. Gondolat. 225 p. (Élet és Tudomány kiskönyvtár 27.)

Galileo Galilei (1564–1642) születésének 400. évfordulójára. In: Csillagászati évkönyv az 1964. évre. Szerk.: Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Csillagászati és Űrhajózási Szakosztályainak Országos Választmánya. Bp., 1963. Gondolat. pp. 132–137.

Könyvismertetés

Erdey-Gruz Tibor: A tüztől az atomenergiáig. (Ism.) = Társadalmi Szemle 18 (1963) No. 10. pp. 102–104.

Marie Boas: The Scientific Renaissance 1450–1630. (Ism.) = Magyar Filozófiai Szemle 10 (1963) No. 6. pp. 1164–1165.

Szemelvények Duns Scotus és William Ockham műveiből. (Ism.) = Magyar Filozófiai Szemle 10 (1963) No. 6. p. 1166.

Tankönyv

Módszertani útmutató kísérleti fizikából. Bp., 1964. Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem. 125 p.

Szakkönyvek, könyvrészletek

Doktori értekezés tézisei. Bp. 1964. A szerző kiad.

A magyarországi fizika története a XVIII. században. A fizika szaktudománnyá válik. Bp., 1964. Akadémiai Kiadó. 495 p.

Akadémiai doktori értekezésének nyomtatott változata.

Ism.:

Bíró Gábor. = Magyar Tudomány 72 (1965) No. 7–8. pp. 546–548. – Online: <http://real-j.mtak.hu/119/>

Vekerdi László: A fizika története Magyarországon. = Valóság 8 (1965) No. 8. pp. 96–100. – *Újra megjelent:* Vekerdi László: Magyar világ – tudós világ. Tudománytörténeszek és művelődéstörténeszek gyűjteményében. Sajtó alá rendezte: Gazda István. Bp., 2011. Magyar Tudománytörténeti Intézet. pp. 132–138. (Magyar Tudománytörténeti Szemle Könyvtára 90.)

[Vekerdi László]: Amiről eddig keveset tudtunk... Két könyv a fizika magyarországi történetéről. = Világosság 7 (1966) No. 2. pp. 125–128.

Müller Antal. = Magyar Filozófiai Szemle 13 (1966) No. 1. pp. 171–172.

Bor Pál. = Felsőoktatási szemle 15 (1966) No. 7–8. p. 499.

H[orváth] J[ános]. = Fizikai Szemle 16 (1966) No. 6. p. 197.

Könyvszerkesztés

Természettudományi Lexikon. 1–6. köt. Főszerk.: Erdey-Grúz Tibor. Bp., 1964–1968. Akadémiai Kiadó.

A fizikatörténeti szócikkek összeállítása. A mű 7. kötete (pótkötet) M. Zemplén Jolán halála után jelent meg.

Fordítás

Gerhard Niese: Fizika a mindennapi életben. A technikai fizika alapjai. Ford.: M. Zemplén Jolán. Bp., 1964. Gondolat. 287 p.

Galilei, Galileo: Dialógus Ptoleiosz és Kopernikusz világrendszeréről. Ford.: Zemplén Jolán. = Fizikai Szemle 14 (1964) No. 6. pp. 167–173.

Cikk

Galilei, a fizika módszerének megalapítója (1564–1642). = Élet és Tudomány 19 (1964) No. 8. pp. 365–368.

1965

Tankönyv

Módszertani útmutató és példatár fizikából. Bp., 1965. Tankönyvkiadó. 151 p.

Fordítás

Max Planck: Válogatott tanulmányok. Az új fizika világképe. Vál. és ford.: M. Zemplén Jolán. Bev.: Jánossy Lajos. A fordítást lektorálta: Bíró Gábor. Bp., 1965. Gondolat. 213 p., 1 t.
2. bőv. kiad.: Bp., 1982.

Szakkönyvek, könyvrészletek

A kísérletezés úttörői a XIX. században. Társszerzők: Szabadváry Ferenc, Kontra György. In: A természet világában. A természettudományos műveltség könyvei. Bp., 1965. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. pp. 15–16.

A kísérletezés úttörői a XIX. században. Társszerzők: Szabadváry Ferenc, Kontra György. In: A tudomány és a természet meghódítása. 50 könyv a természettudományok, az orvostudomány, a technika és a földrajzi felfedezések történetéről. Bp., 1965. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. p. 24.

Cikk

„A mozgásnak öröktől kell léteznie.” Emlékezés Lomonoszovra. = Világosság 6 (1965) No. 5. pp. 283–289.

Mihail Vasziljevics Lomonoszov (1711–1765). = A Fizika Tanítása 4 (1965) No. 5. pp. 140–144.

Mihail Vasziljevics Lomonoszov, a fizikus. = Fizikai Szemle 15 (1965) No. 9. pp. 257–263.

Lektorálás

Simonovits Istvánné Beke Anna: A dialektika Leibniz filozófiájában. Lektorálta: Erdei László, M. Zemplén Jolán. Bp., 1965. Akadémiai Kiadó. 167 p.

1966

Tankönyv

Módszertani útmutató és példatár fizikából. Bp., 1966. Tankönyvkiadó. 151 p.

Cikk

Megtagadni vagy kisebbiteni. Dominikánusok Galileiről egykor és ma. = Világosság 7 (1966) No. 4. pp. 203–208.

A jezsuiták és a fizika fejlődése. Egyházi tankönyvek Magyarországon a XVIII. században. = Világosság 7 (1966) No. 7–8. pp. 458–464.

Az Eötvös Társulat története (1891–1966). = Fizikai Szemle 16 (1966) No. 12. pp. 356–361.

A gravitációs törvény felfedezésének 300 éves évfordulójára = A Fizika Tanítása 5 (1966) No. 3. pp. 75–78.

„Görög–római ókor és jelenkor”. Nemzetközi kongresszus Brnoban = Magyar Tudomány 11 (1966) No. 7–8. pp. 501–502.

Online: <http://real-j.mtak.hu/120/>

Lektorálás

Makkai László (szerk.): A tudomány forradalma Angliában. Ford.: Kenéz Győző, Lengyel József. Lektorálta: M. Zemplén Jolán, Simonovits Istvánné, Bp., 1966. Gondolt. 227 p. (Európai Antológia)

1967

Tankönyv

Módszertani útmutató és példatár fizikából. Bp., 1967. Tankönyvkiadó. 151 p.

Cikk

A modern tudományos világkép kialakulása I–III. = Világosság 8 (1967) No. 2. pp. 121–125.; No. 4. pp. 239–244.; No. 6. pp. 359–364.

I. rész: A klasszikus-mechanisztikus fizikai világkép alapjai. Galilei és Newton.

II. rész: A modern tudományos világkép kialakulása II. A XVIII. század fizikája.

III. rész: A modern tudományos világkép kialakulása III. A XIX. század fizikája. Törekvés a természeti erők egységére.

Michael Faraday. Halálának 100. évfordulójára. = *Élet és Tudomány* 22 (1967) No. 34. pp. 1587–1590.

A technikai fejlődés magyar–dalmát úttörője, Verancsics Faustus (1551–1617). = *Élet és Tudomány* 22 (1967) No. 40. pp. 1894–1899.

Michael Faraday (1791–1867). = *A Fizika Tanítása* 6 (1967) No. 4. pp. 119–123.

Madame Curie, Marja Sklodowska (1867–1934). = *A Fizika Tanítása* 6 (1967) No. 5. pp. 146–148.

Dalton ünnepségek Manchesterben. = *Magyar Tudomány* 12 (1967) No. 2. pp. 125–128.

Oline: <http://real-j.mtak.hu/121/>

Lektorálás

Károlyi Zsigmond – László György: Segner János András. Lektorálta: M. Zemplén Jolán, Szénássy Barna. In: Szőke Béla (szerk.): *Műszaki nagyjaink*. 1. köt. Bp., 1967. GTE. pp. 9–41.

1968

Tankönyv

Módszertani útmutató és példatár fizikából. Bp., 1968. Tankönyvkiadó. 151 p.

Szakkönyvek, könyvrészletek

Copernicus and the development of physics in Hungary. In: *Actes du XIe Congrès International d’Histoire des Science III*. Varsovie – Turun – Kielce – Cracovie 24-31 Août 1965. [Astronomy, Mathematics & Physics sections]. Warsaw – Krakow, 1968. Polska Akademia Nauk. pp. 60–67.

A XI. Nemzetközi Tudománytörténeti Kongresszuson elhangzott előadása.

The Atomism of the Greeks and Natural Philosophy in Hungary. XVth Century. In: *Antiquitas Graeco-Romana ac tempora nostra*. Acta congressus internationalis habiti Brunae diebus 12–16 mensis Apr. 1966. Pragae, 1968. Academia. pp. 553–557.

John Dalton and the progress of science. Papers presented to a conference of historians of science held in Manchester, September 19–24, 1966 to mark the bicentenary of Dalton's birth. Ed by: Donald Stephen Lowell Cardwell. Manchester, 1968. Manchester U.P. p. 289.

Előadásának abstractja.

Lásd még a Magyar Tudomány 1967-es évfolyamát!

Cikk

Nemzetközi szimpózium a természettudományos forradalom XVII. századi problémáiról. = Magyar Tudomány 13 (1968) No. 4. pp. 248–250.

Online: <http://real-j.mtak.hu/122/>

A tudománytörténeti kutatások helyzete Magyarországon. = Magyar Tudomány 13 (1968) No. 9. pp. 577–580.

Online: <http://real-j.mtak.hu/122/>

Létezik-e az elektron? R. A. Millikan. = Élet és Tudomány 23 (1968) No. 52. pp. 2476–2479.

Lektorálás:

Szabadváry Ferenc: Lavoisier és kora. Lektorálta: M. Zemplén Jolán. Bp., 1968. Gondolat. 251 p.

1969

Tankönyv

Módszertani útmutató és példatár fizikából. Bp., 1969. Tankönyvkiadó. 151 p.

Cikk

Eötvös Loránd. = Világosság 10 (1969) No. 5. pp. 276–280.

Századokkal előzte meg korát. Leonardo da Vinci, a tudós. = Magyar Hírlap 2 (1969) máj. 2.

Nem fényűzés-e az űrkutatás? = Élet és Tudomány 24 (1969) No. 35. pp. 1666–1668.

Kerekasztal-beszélgetés Kulin György, Makkai László, Simai Mihály, Vekerdi László, Zemplén Jolán, Fenyő Béla, és Csató István részvételével.

Europhysics. = Fizikai Szemle 19 (1969) No. 3. p. 97.

Az Európai Fizikai Társulat megalakulásáról.

Az Európai Fizikai Társulat alakuló ülése, Firenze, 1969. április 8–12. Társszerzők: Szigeti György-Kovács István. = Fizikai Szemle 19 (1969) No. 11. p. 345.

1970

Tankönyv

Módszertani útmutató és példatár fizikából. Bp., 1970. Tankönyvkiadó. 151 p.

Módszertani útmutató és példatár fizikából 1. Földmérőmérnök hallgatóknak. Egyetemi jegyzet. Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Kar. Bp., 1970. Tankönyvkiadó. 144 p.

Szakkönyvek, könyvrészetek

Eötvös Loránd. Társszerző: Egyed László. Bp., 1970. Akadémiai Kiadó. 209 p., 1 t. (A múlt magyar tudósai)

Ism.:

Gergely András. = Századok 108 (1974) No. 4. p. 987.

A mű megjelent CD-n is az Arcanum kiadásában, s ugyanaz online is elérhető:

<http://mek.oszk.hu/02000/02054/html/eotv8.html>

Cikk

Hell Miksa, a XVIII. század nagy magyar csillagásza (1720–1792). = A Fizika Tanítása 9 (1970) No. 4. pp. 123–125.

Alhazen. In: Ibn al-Haitham. Karachi, 1970. p. 180.

A nemzetközi Alhazen konferencián előadást is tartott.

1971

Tankönyv

Módszertani útmutató és példatár fizikából. Bp., 1971. Tankönyvkiadó. 151 p.

Módszertani útmutató és példatár fizikából 1. Földmérőmérnök hallgatóknak. Egyetemi jegyzet. Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Kar. Bp., 1971. Tankönyvkiadó. 144 p.

Szakkönyvek, könyvrészetek

Bolsaja Szovjetszkaja Enciklopédia Vol. 4. Moszkva, 1971. pp. 483–484.

A „Magyarország tudománya” szócikkhez több adalékkal is szolgált.

The Eötvös Experiment and modern physics. In: XIIe Congrès international d'Histoire des Sciences Paris, 1968. Actes, Tome V. Histoire de la Physique – y compris l'Astronomie – XIXe et XXe siècles. Paris, 1971. Blanchard. pp. 121–125.

Cikk

Issledovanyija po isztorii nauki i tehnikii v Vengrii. Szöveg: Gábor Bíró, Gábor Palló. = Voproszi isztorii esztosztvoznaniija i tehnikii, 1971. No. 3–4. pp. 164–167.

Tudománytörténeti kongresszus. Moszkva–Leningrád. = Magyar Tudomány 16 (1971) No. 12. pp. 790–791.

Online: <http://real-j.mtak.hu/125/>

Lektorálás

Tudományos breviárium. Szerk.: Pető Gábor Pál. Szaklektor: Zemplén Jolán et al. Bp., 1971. Gondolat. 384 p.

1972

Tankönyv

Módszertani útmutató és példatár fizikából. Bp., 1972. Tankönyvkiadó. 151 p.

Módszertani útmutató és példatár fizikából 1. Földmérőmérnök hallgatóknak. Egyetemi jegyzet. Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Kar. Bp., 1972. Tankönyvkiadó. 144 p.

Fordítás

Copernicus, Nicolaus: Az égi pályák körforgásáról. Ford.: M. Zemplén Jolán. = Fizikai Szemle 22 (1972) No. 12. pp. 356–359.

Szakkönyvek, könyvrészletek

Fyzika na Trnavskej Univerzite (1635–1777). In: Z dejín vied a techniky na Slovensku. Vol. IV. Bratislava, 1966. Historický ústav SAV. pp. 117–152.

The reception of Copernicanism in Hungary. A contribution to the History of Natural Philosophy and Physics in the XVIIth and XVIIIth centuries. In: Colloquia Copernicana 5 (1972) pp. 311–356.

The history of Physics and physics education in one particular country (Hungary). In: Brush, Stephen G. – King, Allen L. (ed.): International Working Seminar on the Role of the History of Physics in Physics Education (1970 Massachusetts Institute of Technology). Hanover, [1972]. University Press of New England. pp. 103–104.

Eötvös Loránd Fizikai Társulat. In: A hazai természettudományi és technikatörténeti kutatások helyzete. Bp., 1972. MTE SZ. pp. 187–189.

Cikk

Segner János András (1704–1777). = Energia és Atomtechnika 25 (1972) No. 12. pp. 529–530.

A szerzőnek a Petőfi-rádióban 1972. október 2-án tartott előadása nyomán.

Eötvös Loránd Fizikai Társulat. (Beszámoló a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége taggyejeiteiben folyó tudomány- és technikatörténeti munkáról.) = Technikatörténeti Szemle Vol. VI. (1971–1972). Bp., 1973. Országos Műszaki Múzeum – Népművelési Propaganda Iroda. pp. 187–189.

Elhangzott az 1972. május 23–24-én tartott MTESZ Konferencián.

Online: http://library.arcanum.hu/hu/view/ORSZ_KOZL_TechTortFuz_06/?pg=188&zoom=f&layout=s

Tudománytörténeti Kongresszus Moszkvában, Kepler szimpozion Leningrádban 1971. augusztus. = Fizikai Szemle 22 (1972) No. 5. pp. 155–156.

Hozzászólás Tóth Béla „Maróthi György és fizika-oktatásunk” című cikkéhez. = Fizikai Szemle 22 (1972) No. 11. p. 343.

Segner Hungarus. = Fizikai Szemle Fizikai Szemle 22 (1972) No. 11. p. 349.

Segner János András Szakbizottság elnöksége „Segner Hungarus” aranyéremmel tüntette ki. Zemplén Jolán leningrádi útja alkalmával több mint száz darab Segner levelet fedezett fel az Euler-archívumban.

Debrecentől a halhatatlanságig. Aki a turbina hatásfokát kiszámította. = Magyar Hírlap 5 (1972) No. 284. p. 6.

1973

Tankönyv

Módszertani útmutató és példatár fizikából. Bp., 1973. Tankönyvkiadó. 151 p.

Módszertani útmutató és példatár fizikából 1. Földmérőmérnök hallgatónak. Egyetemi jegyzet. Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Kar. Bp., 1973. Tankönyvkiadó. 144 p.

Szakkönyvek, könyvrészletek

Kopernikusz munkássága művei alapján. In: Kopernikusz emlékére. 1473–1973. Bp., 1973. Tudományos Ismeretterjesztő Társulat. pp. 19–29.

A magyarországi fizikaoktatás egy problémája a XVIII–XIX. század fordulóján. In: A magyarországi tudomány- és technikatörténet c. konferencia előadásainak anyagából. Budapest, 1972. november 23–25. Szerk.: Rajnai Rudolfné. Bp., 1973. MTESZ. pp. 183–188.

Lektorálás

Kopernikusz és kora. 1473–1973. Vál., szerk.: Barbara Bienkowska. Ford.: Hársing Lászlóné. Szakmailag ellenőrizte: Mátrainé Zemplén Jolán. Bp., 1973. Gondolat. 208 p., 17 t., 2 térk.

Könyvismertetés

Szabadváry Ferenc – Szőkefalvi-Nagy Zoltán: A kémia története Magyarországon. (Ism.) = Magyar Kémiai Folyóirat 79 (1973) No. 5. pp. 236–237.

A kémia története Magyarországon. (Ism.) = Népszabadság 31 (1973) febr. 22.

Cikk

Mikolaj Kopernik – Nicolaus Copernicus (1473–1543). = A Fizika Tanítása 13 (1973) No. 1. pp. 13–15.

Eötvös Loránd. = Népszabadság 31 (1973) júl. 27.

Kopernikusz Magyarországon. = Magyar Hírlap 6 (1973) febr. 17.

Kopernikus in Ungarn. = Budapester Rundschau 7 (1973) márc. 5.

1974

Tankönyv

Módszertani útmutató és példatár fizikából. Bp., 1974. Tankönyvkiadó. 151 p.

Módszertani útmutató és példatár fizikából 1. Földmérőmérnök hallgatóknak. Egyetemi jegyzet. Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Kar. Bp., 1974. Tankönyvkiadó. 144 p.

Szakkönyvek, könyvrészletek

Dejiny fyziky na Slovensku do polovice XIX. storočia. Prelož.: Mária Uherová-Bokesová. Bratislava, 1974. Slovenska Akadémia Vied. 446 p. (Dejiny vied a techniky)

Készült a szerző „A magyarországi fizika története a XVIII. században” c. műve felhasználásával. A mű magyar kiadása 1998-ban jelent meg postumus kiadványként.

Hell Miksa, a természettudós. In: Sajnovics János. Sajnovics János emlékünnepe és tudománytörténeti szimpozion. Székesfehérvár – Tordas, 1970. május 12–14. Szerk.: Gulya János, Szathmári István. Bp., 1974. Magyar Nyelvtudományi Társaság. pp. 67–68. (A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai. 131.)

The Cartesianism in the Physics of Hungary. In: Actes du XIIIe Congrès International d'Histoire des Sciences Moscou, 18–24 Août 1971. Section 6. Moscou, 1974. Naouka. pp. 226–232.

Cikk

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat 1973. évi közgyűlése. = Fizikai Szemle 24 (1974) No. 2. pp. 59–61.

Kopernikusz, Galilei, Kepler. = Fizikai Szemle 24 (1974) No. 3. pp. 94–95.

Könyvismertetés

Natural Philosophy through the 18th Century and Allied Topics. = Acta Physica Academiae Scientiarum Hungaricae 36 (1974) No. 1. pp. 123–124.

1975

Szakkönyvek, könyvrészletek

Loránd Eötvös. In: Enciclopedia biografica e bibliografica italiana. Milano, 1975.

Lektorálás

Pach Zsigmond Pál (főszerk.): A Magyar Tudományos Akadémia másfél évszázada, 1825–1975. Bp., 1975. Akadémiai Kiadó. 547 p. (A fizikatörténeti részeket írta: Vekerdi László, lektorálta: M. Zemplén Jolán)

1979

Fordítás

Albert Einstein: Van-e kiút? (1945). Ford.: M. Zemplén Jolán. = Galaktika No. 37. (1979) pp. 25–28.

Az 1947-ben megjelent fordítás újraközlése.

1981

Lektorálás

Abonyi Iván: Zemplén Győző. Lektorálta Mátrainé Zemplén Jolán. In: Műszaki Nagyaink IV. Reneszánsz gépészet, a repülés úttörői, a matematika, a fizika és a kémia alkotói. Főszerk.: Péntes István. Bp., 1981. Gépipari Tudományos Egyesület. pp. 305–323.

1982

Fordítás

Planck, Max: Válogatott tanulmányok. Az új fizika világképe. Előszó: Maróti Lajos. Vál.: M. Zemplén Jolán, Abonyi Iván. Ford.: M. Zemplén Jolán et al. 2. bőv. kiad. Bp., 1982. Gondolat. 400 p., [2] t.

1. kiad.: Bp., 1965. Jelen kiadás M. Zemplén Jolán halála után jelent meg, ennek előkészítésében már nem vett részt.

1983

Fordítás

Galileo Galilei: Párbeszéd a két legnagyobb világrendszerről, a ptolemaiosziról és a kopernikusziról. Ford.: M. Zemplén Jolán. Bev. és jegyz.: Bréda Ferenc. Bukarest, 1983. Kriterion. 257 p. (Téka)

Az Európa Könyvkiadó 1959-es kiadása alapján.

1985

Fordítás

Planck, Max: Tudományos önéletrajz. Ford.: M. Zemplén Jolán. In: Mit tettem mint fizikus? Nobel-díjasok önéletrajzaiból. Vál., bev., jegyz.: Bodó Barna. Bukarest – Bp., 1985. Kriterion – Európa. pp. 43–71. (Téka)

A Gondolat Kiadónál 1965-ben megjelent kötet alapján.

1986

Cikk

Gábor Dénes levele Zemplén Jolánhoz és Zemplén Jolán válasza. [Közread.: Bíró Gábor]. = Tudománytörténet-technikátörténet 4 (1986) No. 1. pp. 19–21.

Újraközlések:

Holográfia és humanizmus. Gábor Dénes. Szerk.: Garay Tóth János, Nagy Ferenc. Bp., 1995. Gábor Dénes Műszaki Informatikai Főiskola – NOVOFER Alapítvány – OMIKK. pp. 29–31.

Holográfia és humanizmus. A Nobel-díjas Gábor Dénes. Szerk.: Garay Tóth János, Nagy Ferenc. Bp., 1998. NOVOFER Alapítvány – Better Kiadó. pp. 68–70.

Lásd még 2006-nál!

1993

Fordítás

Igazságkeresők. Klasszicista gondolkodók. Galileo Galilei (1564–1642) és René Descartes (1596–1650) művei. Galileo Galilei: Párbeszéd a két legnagyobb világrendszerről, a ptolemaioszoról és a kopernikusziról. + Descartes: Értekezés a módszerről. Ford.: Zemplén Jolán. Bp., 1993. Interpopulart Könyvkiadó. 77 p. (Populart füzetek 33.)

A Descartes fordítás online olvasható: <http://mek.oszk.hu/01300/01321/index.phtml>

1994

Fordítás

Igazságkeresők. Klasszicista gondolkodók. Galileo Galilei (1564–1642) és René Descartes (1596–1650) művei. Galileo Galilei: Párbeszéd a két legnagyobb világrendszerről, a ptolemaioszoról és a kopernikusziról. + Descartes: Értekezés a módszerről. Ford.: Zemplén Jolán. [2. kiad.] Bp., 1994. Interpopulart Könyvkiadó. 77 p. (Populart füzetek 33.)

Galileo Galilei: Párbeszéd a két legnagyobb világrendszerről, a ptolemaiosziról és a kopernikusziról. (1632). (Dialogo dei due Massimi Sistemi del Mondo Tolemaico e Copernicano) (Részletek). Ford.: M. Zemplén Jolán. In: Tudománytörténet I. Szöveggyűjtemény. Vál. és szerk.: Both Mária, Csorba F. László. Bp., 1994. Gondolat. pp. 86–87.

1995

Fordítás

Igazságkeresők. Klasszicista gondolkodók. Galileo Galilei (1564–1642) és René Descartes (1596–1650) művei. Galileo Galilei: Párbeszéd a két legnagyobb világrendszerről, a ptolemaioszoról és a kopernikusziról. + Descartes: Értekezés a módszerről. Ford.: Zemplén Jolán. [3. kiad.] Bp., 1995. Interpopulart Könyvkiadó. 77 p. (Populart füzetek 33.)

1998

Szakkönyvek, könyvrészletek

M. Zemplén Jolán: A felvidéki fizika története 1850-ig. A szerző kéziratos hagyatékából összeáll., az előszót írta és a jegyzeteket szerk.: Gazda István. Szakszerkesztő: Scharnitzky Viktor. Nyelvészeti lektor: Komlóssy Gyöngyi. Szlovák nyelvi szakértő: Hamberger Judit, Tóth Andrea. Piliscsaba, 1998. Magyar Tudománytörténeti Intézet. 392 p. (Magyar Tudománytörténeti Szemle Könyvtára 8.)

Online: <http://mek.oszk.hu/05400/05460/index.phtml>

Ism.:

Berényi Dénes. = Fizikai Szemle 49 (1999) No. 11. p. 422.

Bíró Gábor: Határtalan tudomány. Adalékok M. Zemplén Jolán: A felvidéki fizika története c. posztumusz könyvéhez. = Limes 12 (2000) No. 1. pp. 170–173.

2000

Szakkönyvek, könyvrészletek

Debrecen és a magyarországi fizika kezdetei. Társszerző: Jakucs István. In: A magyarországi fizika klasszikus századai. Tanulmánygyűjtemény. Összeáll.: Gazda István. Piliscsaba, 2000. Magyar Tudománytörténeti Intézet. pp. 23–40. (Magyar Tudománytörténeti Szemle Könyvtára 16.)

Az 1962-es cikk újraközlése.

Online: <http://mek.oszk.hu/05300/05392/index.phtml>

Pósházi János, az első magyarországi „Philosophia Naturalis” (1667) szerzője. In: A magyarországi fizika klasszikus századai. Tanulmánygyűjtemény. Összeáll.: Gazda István. Piliscsaba, 2000. Magyar Tudománytörténeti Intézet. pp. 74–81. (Magyar Tudománytörténeti Szemle Könyvtára 16.)

Az 1959-es cikk újraközlése.

Online: <http://mek.oszk.hu/05300/05392/index.phtml>

Fizika az erdélyi kollégiumokban. In: A magyarországi fizika klasszikus századai. Tanulmánygyűjtemény. Összeáll.: Gazda István. Piliscsaba, 2000. Magyar Tudománytörténeti Intézet. pp. 88–98. (Magyar Tudománytörténeti Szemle Könyvtára 16.)

Az 1958-as „Régi fizikai kéziratok kutatása Erdélyben” c. cikk újraközlése.

Online: <http://mek.oszk.hu/05300/05392/index.phtml>

2003

Fordítás

Max Planck válogatott írásai. Vál., előszó: Szegedi Péter. Ford.: Gerner József, M. Zemplén Jolán. Szerk.: Ropolyi László. Bp., 2003. Typotex. 285 p. (Principia philosophiae naturalis 2.)
Változatlan utánnyom.: Bp., 2010.

Online: <http://mek.oszk.hu/05000/05010/html/index.htm>

2006

Cikk

Gábor Dénes és M. Zemplén Jolán 1961-es levélváltása. Közli: Biró Gábor. = Fizikai Szemle 56 (2006) No. 3. pp. 94–95.

Online: http://epa.oszk.hu/00300/00342/00190/pdf/FizSzem_EPA00342_2006_03_094-095.pdf

Lásd korábban 1986-nál!

2010

Fordítás

Max Planck válogatott írásai. Vál., előszó: Szegedi Péter. Ford.: Gerner József, M. Zemplén Jolán. Változatlan utánnyom. Bp., 2010. Typotex. 285 p. (Principia philosophiae naturalis 2.)
1. kiad.: Bp., 2003.